

Hogni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
virðislønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Blóðfátækt á botnlinjuni

Amerikanarin og jøðin, tann gløggi stórskemtarin Woody Allen, segði, at hann hevur als einki álit á kvinnum.

Hví? Jú, hann kundi ikki hava álit á einari veru,

sum bløddi í átta dagar uttan at doyggja. Tað var spooky, helt hann.

Eg fari ikki at skriva nógv meira um mánasjúkuna her. Veit einki um hana og var ikki heima 8.mars, tá hon var á dagsskránni altjóða kvinnudagin.

Men í javnstøðunar navni og endamáli áttu menn eisini at bløtt í átta dagar, uttan at doyggja av tí.

Menn sleppa alt ov lætt.

Ella kvinnurnar eiga at sleppa undan. Hví skulu tær altíð verða fyrri tí verra býtinum? Minni løn enn menn fyrri sama arbeiðið.

Enn er ikki upplýst, hvørji tey størvini eru, sum geva minni løn fyrri sama arbeiði. So tað er bara ein pástandur. Men hann kann brúkast, og hann verður framvegis brúktur í stríðnum.

Annars hevur orðabókin tvær merkingar, tvær frágreiðingar um mánasjúku. Hin, tann vit ikki hoyra um, er sinnissjúka, sum hildin varð (í Bibliuni) at gera serliga vart við seg í fullmána.

Tá Bíblían sigur tað, er tað sjálvandi satt.

Á íslenskum, tí vakra máli, er mánasýki hysterí, móðursjúka á føroyskum. Mammur eru hysteriskar.

So hysteriskar, at tær hava fingið eina sjúku uppkallaða. Einasta sjúku, sum ikki hevur sítt egna felag. Mánasjúkufelagið.

Og hví skal mánin sviða? Hann hongur har so syrgin, tí hann skínur ikki líka væl sum sólin. Og so hetta afturat.

Páskir eru hvønn vetur og eisini í ár. Tað ræður um at steikja páskalambið nóg leingi, so tað ikki bløðir, tá steikin verður skorin og borðreidd millum ølirnar og vátaslettíngsælíni.

Annars eru lombini ikki komin enn. So hatta við páskalambinum er helst eisini úr Bibliuni. Tó er eingin uppskrift við har. Heldur eingin tíð, sum lambið skal grillast.

Ein ølklubbi, eitt frítíðarfelag, lýsti í Útvarpinum fyrri hundrað árum síðani, at páskalambið skuldi etast leygardagin reyða, sum á øðrum máli er páskaaftan ella bara leygardagurin á páskum.

Tað skapti øði sjálvandi, páskalambið verður etið leygardagin (blóð)reyða.

Tað bar ikki til at lýsa við tí í útvarpinum hjá øllum.

Nógv tola ikki at síggja blóð. Men tilveran er ein blóðugur veruleiki, vilja vit tað ella ikki.

Reytt er ein vakur litur, men tað veldst um, hvar hann er.

Tosað verður um blóðreyð tøl og tá verður ikki tosað um góð og

vøkur tøl.

Tey góðu tøluni eru kolasvørt. Svart er verri enn reytt, haldi eg.

Rósar eru blóðreyðar og tær eru vakrar. Tað er blóðreyður varralitur eisini.

Men kvinnustríðið. Tað heldur fram, mánasjúkt, herjar á aftur.

Mánasjúkan kann bara lekjast á ein hátt og í nakrar mánaðir.

Tann lekidómurin gevur, umframt at vera leking, nógvar fyrimunir, eisini figgjarligar, millum annað frí við løn fyrri sama arbeiði. Ikki so nógvari løn sum menn høvdu fingið sjálvandi.

Nakrar ferðir tey okkurt um 30 árin, mensan er, er væl sloppið.

Í lýsingunum um slíkt at lofta reyða blóðinum, áðrenn tað fer í klæðini, er blóðið blátt. Blátt blóð í æðrunum verður sagt um tey kongaligu og tey aðalbornu.

Men tað er ikki kjarnin her. Heldur er hann tann, at ikki øll tola at síggja blóð. Heldur ikki málbólkurin, sum lýsingarnar eru ætlaðar.

Summar teirra ræðast blóð. Tí fara tær ikki upp á barrikadurnar at berjast. Tær tosa, og tosa og tosa og tosa og tosa í staðin fyrri. Tá tann eina andar inn, tekur tann næsta við at tosa.

Men Woody Allen rakti seymin við fyrsta høggi, og tí einasta. Brúk var ikki fyrri fleiri høggunum.

Heidi er fyrsta starvsfólkið hjá Fjølrit

Upphavsráttindifelagskapurin Fjølrit hevur sett Heidi Durhuus í starv sum umsitara og KT-mennara frá 1. apríl at rokna.

Heidi Durhuus er 40 ára gomul, ættað úr Hoyvík, og útbúgvinn sum cand.it í talgildari sniðgeving og samskipti, umframt at hon hevur bachelorprógvið í KT-menning. Hon hevur arbeitt sum KT-mennari bæði í Norra og Danmark, millum annað á Statens Serum Institut í Keypmannahavn.

Arbeðsuppgávurnar hjá Heidi verða nógvar og fjølbroyttar, og fer hon millum w at menna skipanina, sum skal til fyrri at kunna skráseta listafólk, nýtslu av teirra verkum

og avrokning av viðurløgum. Tað verður sostatt Heidi, ið verður bindiliðið millum kundarnir hjá Fjølrit, til dómis skúlar, kommunar, stovnar við meira, ið nýta upphavsráttarlíga vard verk, og listafólkini, ið eiga verkini, sum nýtt verða.

Starvið sum umsitari og KT-mennari er nýstovnað, og hetta er fyrstu ferð, at Fjølrit hevur sett fólk í starv. Hóast Fjølrit hevur meira enn 30 ár á baki, hevur felagsskapurin higartil verið ríkin sum ein grunnur, har ein nevnd við jøvnum millumbilum kom saman at viðgera innkomar umsóknir um stuðul.

Heidi Durhuus er nýtt starvsfólk hjá Fjølrit